

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro.} 9.

21. Stycznia 1820.

Wiadomości krajowe.

Z Lwowa. — C. K. Rząd krajowy ogłosił następujący

O k ó l n i k

Względem użycia stempla do Protokołów jurysdykcyjnych.

W następności dekretu wysokiej Kamery nadwornej pod dniem 13. z. m. do liczby 41155 zapadłego, Protokoły jurysdykcyjne same przez się są wprawdzie od stempla wolne, jeżeli także iedynie w przedmiocie wykonywania władzy jurysdykcyjnej są spisane, jeżeli zaś wspomniane Protokoły miały obowiązujących dokumentów między stronami, albo między Zwierzchnościami i stronami zastępną, które są dowód prawa służyć, albo dla wciągnięcia do ksiąg gruntowych przeznaczone są, wtedy protokoły same, albo kopie lub wypisy z nich, takim stemplem opatrzone byćd muszą, iaki na takowy dokument, którego miejsce Protokół jurysdykcyjny zastępuje, prawem przepisany jest. W reszcie co do ugod sądowinie zawartych, przepis Patentu stempłowego z dnia 5go Października 1802 §. 22. lit. g. w swojej niezruszonej mocy pozostać ma. Który to najwyższy przepis dla powszechnego dopełnienia niniejszem ogłasza się.

We Lwowie dnia 24. Listopada 1819.

(Następują podpisy).

Jordanowska gmina miejska w Cyrkule Wadowickim złożyła 6 ZR. 35 kr. W. W. dla krajowego funduszu inwalidów. Rząd krajowy podaje ten czyn szlachetny do publicznej wiadomości.

Z Wiednia dnia 10. Stycznia. — Jego Cesarzewicowska Mość, Arcy-Xiąże Reiner Wice-Król Królestwa Lombardzko-Weneckiego przybył tu dnia wczorajszego wieczorem w pożądanym zdrowiu opuściwszy Medyolan d. 3. t. m. i wysiadł w zamku Cesarzkim.

Z Wiednia d. 8. Stycznia. — Dzisiaj odprawione dziesiąte posiedzenie obrad zgromadzo-

nych tu Pełnomocników Gabinetów Niemieckich. Na tychże obradach był obecnym Królewsko Saski tajny Radca, Kawaler Globig jako drugi Pełnomocnik Króla Jmci Saskiego, ponieważ po oddaleniu się Ministra Stanu i Gabinetu Hrabiego Einsiedel, zawierzytelniiony na Dworze Cesarzkim Królewsko Saski Posel Hrabia Szulenburg, pełni obowiązki pierwszego Pełnomocnika Saskiego.

W Austriackim Dzienniku wojskowym na miesiąc Styczeń 1820, pod artykułem: nowe odmiany w woysku, czytamy między innymi co następuje: Jenerał Jazdy i Dowódca w Siedmiogrodzkiej ziemi Baron Kienmayer, mianowany jest na dowodzącego Jenerała w Morawii w mieyscu zmarłego Jenerała Klensau. Baroz Mack przywrócony do dawnego stopnia Marszałka Porucznika i wedle przepisów pensyjonowany, otrzymał order Maryi Teresy z pensją do tegoż przywiązaną. Marszałkowie Porucznicy Baron Keller i Fenner, mianowani są Dowódcami dywizyi, pierwszy w Jungbunzlau, drugi w Kremsier. Pomiędzy zmarłymi wojskowymi w miesiącu Grudniu, umieszczony jest pensyjonowany Hrabia Bey, Marszałek Porucznik.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki Północnej.

Gazeta półrządowa (*National-Intelligencer*) z d. 26. Listopada z. r., donosi o przybyciu Kapitana Read z Madrytu i dodaje: „Dowiedniemy się, iż przywiózł wiadomość o nieratyfikowaniu traktatu względem odstąpienia Florydy i że rzeczy w takim zostały stanie, w iakim się znajdowały podług ostatnich wiadomości. P. Forsyth Minister Amerykański zostaje w Madrycie, i niezwłocznie ma być wysłany Minister Hiszpański do Waszyngtonu.“

Żółta gorączka zrzuciła wiele spustoszenia w Nowym Orleanie. Podług doniesień z różnych parafii pochowano w przeciągu 60 dni 12000 ludzi.

Hiszpania.

Gazeta Dworska Madrycka z d. 16. Grudnia zawiera wyrok Królewski, wydany do Rady Kastylijskiej z d. 2. Grudnia zalecający teyże, ażeby zajęła się ułożeniem nowego kodexu karnego odpowiadającego duchowi czasu i postępowi oświaty.

Wielka Brytania i Irlandya.

Z d. 23. na 24. Grudnia w nocy, były mocne rozprawy w Izbie niższej, z powodu roztrząsania bilu w Wydziałach, względem buntowniczych i bezbożnych pism, Sir James Mackintosh przedłożył dwa dodatki, które bez podzielenia Izby odrzuconemi zostały. Przedłożony dodatek Jenerała Attornéy, według którego kara wygnania „nie na pewną liczbę lat“ jak pierwey „lecz na tak długi czas na jaki Sąd za potrzebę osądzi,“ ma być zamienioną, przyjęty został 109 przeciwko 30 głosów; przeciwnie zaś przedłożony dodatek od starszego gminy Heygate ograniczający trwałość bilu (miasto lat pięciu) na trzy, bez rozdzielenia się Izby odrzucony i trzecie odczytanie bilu na wieczór d. 24. odroczone zostało; gdzie tenże bil, mianowicie względem buntowniczych i bezbożnych pism przyjęty i uchwalony, wszakże dla wniesionych odmian i dodatków do Izby wyższej odesłany został, celem dalszego dodatku tych roztrząśnienia, które d. 27go Grudnia nastąpić miało. Spodziewano się, że obie Izby Parlamentu dnia 31. Grudnia odroczone będą, aż do d. 15. Lutego.

Stosownie do wiadomości odebranych z Londynu z d. 28. Grudnia, odczytany został w Izbie wyższej po drugi raz w przeszley nocy bil względem taxy stęplowey. Lord Sidmouth oświadczył przy tej sposobności, że przedsięwzięte przez Parlament środki zrzędziły już zbawienne skutki. „Kuryier wyraża: iż to jest niezaprzeczoną prawdą, a największym dowodem, jest znana powszechnie rzeczywistość, że niekontentowani pemimo odgrążania postanowili niezgromadzać się, aby odciągnąć Parlament od stanowienia uchwał gwałtujących ich prawa. Co te ich prawa znaczą, niepotrzeba objaśnienia. Z resztą wierzymy z pewnością, że niebawem zniszczonemi będą i że Ojczyzna przetrwa zaburzenie tej wolności, które Cobett ogłasza a Hunt przykładami uczy.“

Gazeta Glasgow'ska donosi o zaburzeniu, które d. 18. Grudnia zayść miało w Paisley; wielu Urzędników Policji chciało pewną

osobę poszlakowaną o buntownicze zabiegi uwięzić i papiery iey zagrabic, przy wysięciu z domu poszlakowanego, napadnięci od pospółstwa, zmuszeni byli porzucić więźnia i ratować się ucieczką. Gdy na drugi dzień rano osoba Urzędowa otoczona wojskiem i Urzędnikami Policji chciała uwięzić wielu burzycieli spokojności, podobnież przyjęta została od pospółstwa; nierównie gorszego losu doznali inni znowni Urzędnicy Policji którzy razem z zastępcą Sędziego Policji, chcieli zabrać broń ukrytą w pewnym domu; wezwali na pomoc oddział żołnierzy, ale i tych wysłano pospółstwo i zarzucito kamieniami, a jeden z nich mocno został raniony.

Lord Sidmouth wydał d. 18. Grudnia okólnik do wszystkich Lordów Poruczników w północnych Hrabstwach, którym zaostrza dziełne i sarowe dopełnienie aktu Parlamentowego względem zabrania utajonych zapasów broni, iaką w złem i sprzeciwiającym się zamiarze nagromadzonych.

Dania.

W Kopenhadze, podczas Świąt Bożego Narodzenia, powybijano znowno okna kamieniami w pierwszych domach Żydowskich, chociaż środki użyte dawniey przez Zwierzchności przeciwko tym nieporządkom, dotąd zupełnie zaniechane nie były, i każdego wieczora przebiegały niestannie po ulicach strażę iazdy.

Francya.

Projekt do prawa, względem tymczasowego zezwolenia na podatki, w uprzednim przełczeniu Kommissyi do rozstrząsania tegoż mianowaney, przyjęty został także i w Izbie Parów na posiedzeniu z d. 28. Grudnia większością głosów 138 przeciwko 9.

Na tenże samem posiedzeniu Hrabia de Seze zdał sprawę imieniem wydziału do prośb wyznaczonego, iż niektóre z odebranych prośb odesłano do różnych Ministerstw, większa część zaś porządkiem dziennym odrzucona została. Jedną z tych spotkał przecie sprawiedliwie zasłużny los smutny. Prośba ta, zawierała przedłożenia, ażeby prawo z 16go Stycznia 1816 wskazujące Króloboyców na wygnanie iako przeciwne Konstytucji cofniętem zostało. Na przedłożenie Margrabiego Lally Tolendal uchwalila Izba, ażeby mniemane prośby za miejscem posiedzenia podarto; uchwalila oraz na wniesienie Marszałka Davoust, że ieżliby ieszoze podobne prośby podano, wydział nie ma zdawać o tem sprawy Izbie. Hrabia

Saint Roman miał z tego powodu mowę, którą nakazano umieścić drukiem.

Minister wojny Margrabia Latour-Maubourg wydał pod d. 20. Grudnia okólnik do Jeneratów Poruczników, Marszałków polnych dowodzących w różnych mniejszych i większych okręgach Państwa, niemniej i do Pułkowników różney broni: Mości Panowie! Dowiedziałem się, iż w wielu żołęzjach rozszerzano pomiędzy żołnierzy buntownicze pisma w zamiarze kary godnym, dążącym do ich uwiedzenia i osłabienia podległości, które tak istotnie służą do utrzymania karności i publicznego porządku. Jeżeli burzyciele spokojności ułożyli plan tak niegodny imienia Francuzkiego, odwieść wojsko od pierwszych jego obowiązków, które będą wielkim w szczęściu i nieszczęściu powołane jest do dania przykładu nieograniczonej przychylności ku Królowi i jego rodzinie i nadanym przez nich ustanowieniom; wszyscy wierni Wojownicy każdego stopnia odrzucać takowe powinny ze zgardą, nie zapominając, że szczęście i pomyślność Francyi spoczywają na prawnej Monarchii, jako na najpierwszym i najmocniejszym filarze naszej wolności. — Mości Panowie! zwracam ich całą uwagę na usiłowanie rozszerzania pomiędzy wojskiem pism psujących porządek, awiadających oraz, na jaką karę zasłużył Autor, obaczy odprowadzić od pełnienia powinności Wojowników, którzy takim zasądom tylko wzgardę i zniewagę swoją stawić mogą. — Mości Panowie! Z temi niecnemi owocami w chwili, w której rozszerzone będą w legionach, w pułkach, pod wodzą Wpanów, postąpił sobie jak należy, zniszczycie WPułowie plany zlemyślących, dając przykład wojsku przychylności do Króla i Jego Rządu i tej zgody umysłów, która pomiędzy Officerami wszystkich korpusów panować powinna, a którą wpaść będziecie podrządnym Waszym. — Mości Panowie! Spodziewam się po Waszej nienastannej troskliwości, że utrzymacie zechacie w woysku pod wodzą waszą będącym karności, uszanowanie i miłość ku Królowi, którego dobroczynna i oycowska troskliwość umie nagradzać zasługę czynioną tak dla Jego osoby jak i dla Ojczyzny, a które my z jednakową obeymniemy uległością. — Poczytam się za szczęśliwego Mości Panowie, jeżeli będę mógł przedstawić Królowi dowody Waszej gorliwości i zwrócić Jego uwagę szczególniej na tych Wojskowych, Dowódcza Wpanów, czyli ci będą czynnemi lub nie, którzy się szczególniej godnemi okazą łaski Królewskiej. — Przyimycie

Wpanowie etc. etc. Margrabia Latour-Maubourg.

Dnia 27. Grudnia wprowadzony był (jak się już namieniło) pierwszy raz proces Jenerała Savarry w Sądzie wojskowym. Dowody popieraające oskarżenie były następujące: 1) Wyrok Napoleona z d. 20. Marca 1815 mianujący Xięcia Rovigo najwyższym Jenerałym Inspektorem żandarmerji; 2) Namieniona nota dnia poprzedzającego, tycząca się Dra. Reuvalta jako Ajenta pomiędzy Elbą i Paryżem. Zdawca sprawy P. Chambeau odczytał wywód słowny przedsięwzięty z Xięciem na d. 24go. Xiąże zaprzeczał temu, twierdząc, że nota, nie jego ręką pisana i przywodził wiele przykładów sfałszowania tak jego ręki, jako też ręki Ministra wojny i spraw wewnętrznych. Ze względu związków z Elbą, opowiadał Jenerał, iż w Maju 1814 przybył młody Chyrurg Perlart z Elby do Francyi, przywiózł tak temu mieszkającemu pod ów czas we wsi swojej Blainvill, jako też Hrabiemu Beugnot pozdrowienia od byłego Cesarza. — Zdawca sprawy dodał, że Perlarta nigdzie wynaleść nie można, daley, iż Jenerał żądał wystuchania Hrabiego Beugnot względem punktu, który się go dotyczy. Zdawca sprawy pisał więc z tego powodu do Hrabiego i odebrał odpowiedz, iż chętnie udzieli objaśnienia jako prywatny, jeżeli zaś dawać ma takowe jako Jenerałney-Dyrektor Policji, którą godność w roku 1814 piastował, musi mieć na to zezwolenie Królewskie. — Jenerał Savarry wszedł w matem mundurze Jeneralskim, ozdobiony gwiazdą Legji honorowej, Sąd wojskowy powstał dla wzajemnego pozdrowienia Jenerała. W krótkiej mowie wyraził Jenerał, iż od lat 3 oczekiwał chwili stawienia się przed Sądem, lecz to od niego nie zależało dopełnić tych życzeń. — Przystąpiono więc do słuchania świadków. Dr. Reuvalt wyznał, że nigdy nie starał się o miejsce lekarza publicznych więzień, albowiem Xiąże Otranto powiedział mu, że więzienia publiczne nie będą już istniały; mniemanie, iakoby był Ajentem między Paryżem i Elbą upada ztąd, że ón w roku 1814 i na wiosnę 1815 nie opuścił Paryża. P. Lagorce Pułkownik żandarmerji, wyznał, iż d. 22. Maia 1815 styszał od Jenerała Savarry w Tuilleryi, iakoby go Cesarz mianował miał najwyższym Inspektorem żandarmerji, i że ón nie miał chęci przyjąć tego stopnia, ponieważ Marszałek Moucey tak dobrze go sprawował. Świadek oznaymił te życzenia Marszałkowi, który niechoiał wniść w służbę i dopiero na d. 25. Marca przystał

na przyjęcie tegoż miejsca. — Dwóch biegłych w sztuce wezwano na nowo dla dania świadectwa, względem noty pisanej ręką Jenerała, ci, oświadczyli że jest tego ręką pisana. Jenerał zaprzeczał. Zdawca sprawy wniósł, że niepewność, w której zostaje, nie pozwala mu żadnego pewnego zrobić wniosku, lecz to rozstrzygnięciu sumiennosci Sędziów zostawia. — P. Dupin Adwokat Jenerała wniósł więc jego obronę. — W teyże wystawił, iż Jenerał, chociaż powodowany wdzięcznością ku Napoleonowi nie jednak nie podjął dla niego przed d. 20. Marca; daley, iż w roku 1815 wsiadłszy na okręt *Bellerophon*, wzięty był w niewolę jako więzien Stanu i odestany do Malty; schroniwszy się w Kwietniu 1816 do Smirny, pisał do Xięcia Feltra, w miejscu odpowiedzi odebrał wyrok śmierci; udawszy się 1817 w Maiu do Triestu a stamtąd do Gracu doznawał tamże opieki i gościnności i od swojej żony i dzieci był odwiedzony, lecz utraciwszy nadzieję znalezienia sprawiedliwych Sędziów we Francyi, udał się znowu 1818 na powrót do Smirny; po przypadku w Czerwcu 1819 z Francuzkim Oficerem morskim pojechał do Londynu i tam nadaremnie starał się o paszport do Francyi; nakoniec d. 4go Grudnia w towarzystwie Angielskiego młodszego Officera wsiadł na okręt w Dover i pośpieszył do Paryża przez Ostendę i Bruksellę, dokąd przybył d. 17go dla stawienia się przed swemi Sędziami. Wyrok zaoczny został tym samym zniesiony. Co się dotyczy noty, to ta, przestana była do Xięcia Otranto jak świadczy pismo załączające Jenerała Despinois Dowódcy Paryża z d. 28. Sierpnia 1816, gdyby tak było, nie byłby się starał Xięże Otranto zniszczyć tę notę, która tak jego jak i Jenerała Savarry wystawiała, a jeżeli kiedy tego wymagała potrzeba, to w owej chwili d. 24. Lipca 1815, jak owę listę proskrypcyjnę podpisywał? Zeznania zaś biegłych wszstuce nie są żadną ważnością, sztuka ich jest hipotezą, nie mogłby się zeyść z sobą, (jak niegdy wieszozkowie Rzeczmy) żeby się jeden z drugiego nie nśmiał. (*Smitoch*) Nota ta, która dopiero w rok po proskrypcyi wyszła na widok, mogła być i z innych widoków podrobiona; nadto nie okazuje ona żadney występney czynności. Upada zatem pierwszy punkt oskarżenia; drugi, „że Jenerał wszedł w służbę Napoleona w 1815“, równie mało jest zastanawiający; Jenerał nie był omieszczony przez Króla w 1814 nie mógł go i zdradzić; §. 1. rozporządzenia

proskrybowanych tych tylko winnymi oznacza, którzy weszli w służbę Napoleona przed 23. Marca; Jenerał zaś, jako Inspektor Jenerałny żandarmeryi sciągnął swę rękę do podpisu dopiero na d. 25., jak dowiedziono. Również było powszechnem i ogólnem umiowaniem za powrotem Napoleona, że Savary wnydzie znowu w obowiązki Ministra Policji, i tak, że Postowie Angielski i Austriacki udali się do niego o paszporta d. 20. Marca, on im zaś odpowiedział, że takowych powinni żądać od P. Danre Ministra Królewskiego u którego były zawierzytelniene. Nakoniec Jak można Jenerała potępić z powodu iedney noty, która tylko Drowi Renoult mogłaby szkodzić, a ten jest zupełnie wolny! Jak można potępić Jenerała z powodu przyjęcia służby, który podówczas czas pełnił tylko rozkazy Ministra wojny Davousta, a który obecnie jest Xięciem, Parem i Marszałkiem i godzien nim być byź! Żadney śmierci! żadnych więcej wstecznych skutków (zawołał P. Dupin), Jedność i przebaczenie! — Po trzech kwadransowem naradzeniu uznał Sąd woiny Xięcia Rovigo jednomyślnie za niewinnego, i Prezes rozkazał — puścić go na wolność. —

Desoubet de Lascaux i Depommiers Desbaunes dwaj Officerowie, zawikłani do wypadków tak zwanych patriotów z 1816 roku, pozyskali przebaczenie Królewskie i wciągniętymi znowu zostali do księgi legii honorowej. Również pozyskali takowe i inni współuczestnicy owego stronnictwa.

N i e m c y.

W Elektorstwie Heskim wyszło rozporządzenie względem karnosci Akademickiej, które zakazuje w powszechnosci wszelkie związki Akademickie zawiera między innemi: „Jeżeliby zaś istniał jakowy związek, maigoy iakąkolwiek dążność polityczną.“ Zwierzchnosc Akademieczna ma obwinionych nietylko wskazać na wygnanie, ale takowych uwięzić i do Sądu karzącego odestać, ażeby ci byli karani podług prawa karzącego iako zdraycy Stanu i spiskowci.

P r u s s y.

Gazeta Pruska Stanu zawiera co następuje:

Z Berlina dnia 7. Stycznia. — Zatrudnienia Kommissyi mianowanej przez Jego Królewską Mość do wypracowania przyszłej Konstytucyi Stanów trwaiać ciągle, pomimo tego, że Minister Stanu Baron Humboldt z teyż został wyłączoney.